

Stichting Ondersteuning Sovata

Postbus 282
2990 AG Barendrecht
06-24 52 19 69
info@stichtingsovata.nl
www.stichtingsovata.nl

Erkend ANBI

KvK Rotterdam 24420113
ING bank 3533795

Reisverslag

Holland - Roemenië / SOVATA oktober 2012

Foto voorblad: Slapende baby met zeker 20 vliegen (oktober 2012)

In een piepklein huisje waar vijf mensen wonen, koken en slapen ligt een baby met zeker 20 vliegen op en rond zijn gezichtje. In de kamer hangt een lucht van urine en poep. Op de gezichtjes van zijn twee oudere zusjes van 3 en 4 jaar is het gevoel van verantwoordelijkheid voor elkaar duidelijk zichtbaar. Al op heel jonge leeftijd moeten zij op elkaar passen. De ouders zijn in het bos om bomen te kappen en de kleintjes worden aan zichzelf overgelaten.

Vóór het vertrek met de groep is er eerst een controle van de paspoorten. Het paspoort probleem van april willen wij natuurlijk niet meer meemaken!

Na 3 gezellige reisdagen komen wij aan in een mooi en zonnig Sovata. De koffers en andere spullen worden naar ons logeeradres gebracht en wij gaan aan de slag met de eerste klus die geklaard moet worden, namelijk het op postcode zetten van de ruim 650 bananendozen en losse

Foto 1: Een deel van de 650 dozen en bundels in de opslag in Sovata voorzien van rode, gele, groene of oranje postcode sticker.

bundels. Met de gekleurde postcode sticker op de doos wordt veel heen en weer rijden door de teams die de gezinsdozen wegbrengen voorkomen.

Na het eten worden de enveloppen met de voedselbonnen gecontroleerd en dicht geplakt. Voor oktober van dit jaar worden er 1250 voedselbonnen ter waarde van 20 RON, is circa 5 euro per stuk, uitgegeven.

Daarnaast worden ook nog eens ruim 90 goed gevulde voedseldozen uitgereikt.

Maandagmorgen is het toch een beetje regenachtig. Het team van Coby, Joke en Marry gaat naar de scholen om de dozen met schriften, pennen, knutselmateriaal en allerlei andere spullen af te geven én om de toilettassen te controleren. De toilettassen, bedoeld voor het hygiëneproject zijn immers al 3 jaar in gebruik en wellicht moeten er handdoekjes, bekers, zeepdozen of andere spullen vervangen worden. Tandpasta en zeep worden 1x per jaar aangevuld. Ook informeren zij hoe het hygiëneproject verder verloopt en hoeveel kinderen er nog een nieuwe toilettas nodig hebben.

Een van de kinderen was al naar de onderwijzeres gerend en zei vrolijk: "Ik heb de bus uit Nederland zien rijden, nu komt alles goed !!!"

In de middag gaat dit team de gezinnen, die al langer onze hulp krijgen en die verspreid over het dorp wonen, bezoeken om de gezinsdozen en voedselbonnen af te geven en de situaties te bekijken.

Foto 2: Controle van de toilettassen door Coby en Joke, terwijl Levente voor hen vertaalt.

Foto 3: Adel plaatst de lijst voor de mensen op Hostad, Sarateni.

Danny en Yvonne gaan naar het Gemeentehuis van Sarateni om daar de lijst én de bijhorende enveloppen met voedselbonnen af te geven voor de mensen op Hostad.

Hostad is de wijk met zigeuners waar wij twee jaar geleden problemen ondervonden doordat zij onderling begonnen te vechten en wij ons daar absoluut niet veilig voelden. Dat neemt niet weg dat zij onze hulp nog steeds nodig hebben om in de komende winter wat meer voedsel te hebben.

Gelukkig krijgen wij alle medewerking van de Gemeente. Adel, van de Sociale Dienst, hangt de lijst met namen in het informatiehuisje op het Gemeenteterrein en binnen 10 minuten weet heel de wijk Hostad dat er voedselbonnen voor hen klaarliggen.

Adel neemt deze moeilijke en zware taak van ons over. Aan het einde van de week kunnen wij de afgehandelde lijst weer ophalen.

Twee andere teams gaan naar de Capeti om die wijk blij te maken met de gezins- en voedseldozen. Piet zorgt voor de foto's terwijl Cees druk in de weer is met het op de goede volgorde zetten van de dozen in de auto en deze voor de juiste familie aan te geven.

Het is een drukte van jewelste als alle mensen en kinderen aangerend komen om te zien of er voor hen ook één of meerdere dozen zijn.

Lia deelt aan de kleintjes wat snoepjes uit en de moeders komen met hun CNP kaart (identiteitskaart) om de spullen in ontvangst te nemen.

Het is ook in deze wijk duidelijk dat honger een groot probleem is. Kinderen gaan vaak zonder eten naar school en dat is voor ons onverteerbaar en wij zetten alle zeilen bij om te proberen ook voor deze kinderen op z'n minst een ontbijt te verzorgen.

Foto 4: Mensen van de Capeti wachten met hun CNP kaart op wat wij voor hen meegebracht hebben.

Terwijl de dozen uitgereikt worden en de gegevens gecontroleerd worden, staat een jonge moeder (18 jaar) liefdevol met een kindje van 2 jaar op haar armen. Het kindje lijkt te slapen maar als je goed kijkt zie je dat het kindje niet normaal tegen haar aan ligt.

Wij vragen haar of het kindje slaapt en zij schudt droevig haar hoofd en vraagt ons mee te lopen naar haar huisje.

Het blijkt dat dit kindje met een open ruggetje is geboren. Het kindje kan niet zelfstandig eten, lopen en bewegen. Haar grote zorg is hoe zij haar kind in de toekomst moet verzorgen. Nu kan zij het kindje nog dragen, maar er komt een tijd dat dat niet meer kan. Er zal een aangepast bedje en een speciale wandelwagen

Foto 6: Het kindje thuis op bed heeft medische zorg nodig.

Het hebben van een kindje met deze gezondheidsproblemen is in Nederland al een groot probleem. Hoe moeilijk moet dat in Roemenië dan niet zijn?

Zelfs één van onze tolken zit met tranen in haar ogen en moet even tot bezinning komen voordat wij verder kunnen gaan met het uitreiken van de gezinsdozen.

Van een moeder met een volwassen zoon die zwaar epilepsie heeft, krijgen wij de vraag of wij kunnen helpen met medicatie voor hem. Als haar zoon op tijd en regelmatig zijn medicatie zou krijgen, kan het beter met hem gaan.

Nu ligt hij dagen en soms weken op bed en kan ook niet veel meer dan op bed blijven liggen. Nou ja, van een bed is eigenlijk geen sprake. Het is meer een hoop lappen en karton of een halve stoel waar de mensen op moeten slapen.

De teams van SOS bedenken dat het uit kunnen geven van medicijnbonnen misschien een optie is om deze mensen verder te helpen.

moeten komen.

Foto 5: 18 jarige moeder houdt haar 2 jarige kindje liefdevol vast.

Ook de medische zorg is een probleem. Er is niet voldoende geld om de medicijnen en het reisgeld dat nodig is voor de veelvuldige bezoeken aan het ziekenhuis in Tirgu Mures te betalen.

Foto 7: Heel blij met goed gevulde voedseldoos.

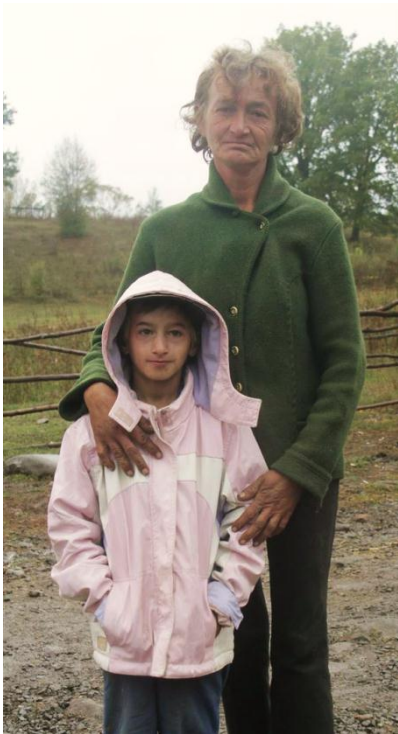

Foto 8: Jongetjes dragen ook roze jassen

Foto 9: Op de Minei wordt rustig gewacht op de verdeling van de kledingdozen.

Alle gezinnen krijgen ook nog een pakje paracetamol en de families die een stukje grond bij hun huisje hebben, krijgen ook nog 4 zakjes met groentezaden. De mensen zijn dolblij met de zakjes groentezaden en deze worden bijna als stukjes goud gezien. Deze groentezaden betekenen immers eten in de voorjaars- en zomerperiode.

Een beetje nat en onder de blubber gaat een team terug naar de opslag om de dozen te laden voor de bezoeken aan het kinderkuis, het ziekenhuis en de voormalige vuilnisbelt.

Met de mensen op de Minei, de voormalige vuilnisbelt, gaat het best goed. Door de verkoop van goede en mooie gebruikte kleding, die wij sinds 2 jaar in de maanden april en oktober meebrengen, merk je en zie je dat de vooruitzichten beter zijn. De mensen zijn vrolijker en kunnen meer hun eigen broek ophouden en dat is goed om te zien.

Ondersteuning in de vorm van voedselbonnen blijft wel noodzakelijk.

Foto 10: Voor de ontvangst van voedselbonnen wordt de identiteitskaart gecontroleerd en wordt er voor ontvangst getekend.

Foto 11: Yvonne met de spullen voor Caritas.

Tussendoor brengen Danny en Yvonne een bezoek aan Caritas, een bekende thuiszorg organisatie die in veel landen werkzaam is.

Bij Caritas brengen wij een deel van het incontinentiemateriaal en de medische hulpmiddelen zoals rollators, loopkrukken, postoele en looprekken.

Voor een aantal zieke ouderen vragen wij of Caritas kan zorgen dat er om de dag een maaltijd gebracht kan worden bij deze ouderen. Dat is zeker mogelijk en dat voor slechts € 1,75 per maaltijd.

De gegevens en adressen worden uitgewisseld. Ook Janos, een dakloze man die in de bossen leeft, kan om de dag een maaltijd komen halen in een ruimte op School nummer 2.

Het voelt goed en geeft voldoening dat deze ouderen voedsel en ook nog een beetje sociale controle krijgen.

In de middag brengen wij een bezoek aan de 8 jarige Cristian en zijn familie. Cristian heeft acute leukemie en via SOS krijgt hij nu de medicatie die nodig is om hem te helpen.

De arts in Tirgu Mures had medicatie voorgeschreven die in heel Roemenië niet te verkrijgen zijn. De Gemeente van Sarateni heeft alle moeite gedaan om de medicijnen via Hongarije te krijgen. Het totale bedrag voor deze medicijnen voor de duur van twee en een half jaar, zou € 10.500,- bedragen. Een bedrag wat natuurlijk nooit te betalen zou zijn en dus vroeg de Gemeente Sarateni onze hulp. Dankzij artsen, een apotheek in Nederland, Ido, Rosa en Hannie hebben wij de benodigde medicijnen voor de duur van deze kuur kunnen kopen voor een totaalbedrag van € 1.147,-. En het gaat goed met Cristian, de medicijnen doen hun werk en wij hopen natuurlijk op een goede afloop voor hem en zijn ouders.

Foto 12: De 8 jarige Cristian die ondanks de heftige chemokuur blijft lachen.

Aan het einde van de middag gaan wij naar de Gemeente Sarateni om de voortgang van het nieuwbouw project "Sarateni rouwcentrum" te bespreken. 's Morgens had de burgemeester onze bus al gezien toen wij de lijsten voor voedselbonnen kwamen brengen.

Hij was teleurgesteld toen wij vertrokken met de mededeling dat het gesprek over het rouwcentrum pas aan het einde van de middag gepland stond.

In bijgaande brief wordt het project "Sarateni Rouwcentrum" nader toegelicht.

Nu vlug naar ons logeeradres om een hapje te eten. 's Avonds worden een paar van onze Roemeense contacten bezocht en worden er afspraken gemaakt. Na terugkomst nog even de planning voor dinsdag doornemen en wij gaan, veel te laat, naar ons bed.

Dinsdagmorgen met z'n allen vroeg aan het ontbijt. Vandaag zijn de mensen op de Iliesi aan de

beurt om hun gezinsdozen, voedseldozen en voedselbonnen in ontvangst te nemen. Met twee teams zal dat gedaan worden en wij beginnen aan de oneven kant. Het is een straat van bijna 4 kilometer heen en terug en er wonen 170 gezinnen. Voor alle gezinnen hebben wij of een gezinsdoos en voedselbonnen of een voedseldoos en voedselbonnen. Een aantal mensen ziet onze bus aankomen en waarschuwt alvast hun naaste burens. Meer dan de helft van de gezinnen kenden wij al en in augustus 2012 hebben Janny, Cees, Danny en Yvonne tijdens een extra zomerbezoek de rest van deze gezinnen geregistreerd. Op de Iliesi hebben heel veel mensen géén water en elektriciteit. In Roemenië werkt het heel gemakkelijk: als je geen geld hebt voor water of elektriciteit dan krijg je dat dus ook niet. Dan ben je afhankelijk van de mensen in de straat die wel water hebben of van een riviertje dat ergens in de buurt stroomt.

Foto 13: Eén van de ouderen op de Iliesi

Voor de oude mensen die ook nog eens slecht ter been zijn, is dat een groot probleem.

Soms kunnen mensen een paar watermuntjes kopen en kan men tot de muntjes op zijn beschikken over water. Iedere maand komt de watermeter langs en kan men eventueel watermuntjes kopen. De grote hoeveelheid gezinsdozen en voedseldozen zijn door Cees keurig in de bus gezet en het is gemakkelijk aanpakken als wij een gezin bezocht hebben en de dozen kunnen afgeven. Het is een hele klus om deze lange straat in één dag af te werken.

Foto 14: Interview door Margriet en Janny. Tunde zorgt voor de vertaling.

Maar zonder lunch- of rustpauze zal het best wel lukken. De mensen zijn dolblij met alle dozen en vooral met de paracetamol en de groentezaadjes zijn de mensen duidelijk gelukkig. Een vreugde dansje en een brede glimlach is onze beloning.

De nieuwe gezinnen die wij hier bezoeken en de persoonlijke gezinsdozen geven, zijn eerst afwachtend, bescheiden en verlegen. Maar nadat de spullen zijn gegeven, zie je dat wij hen hoop en vertrouwen voor de toekomst hebben kunnen geven.

Op de Iliesi moesten de vrijwilligers wel eens een traantje weg pinken.

Zeker als je de man ziet die begin dit jaar tijdens zijn werk in het bos een boom op zijn hoofd heeft gekregen, daardoor half verlamd is en niet meer kan werken.

De realiteit is hard: geen werk, geen eten!!

Foto 15: Wéér iemand blij met een goed gevulde voedseldoos.

Of de aanblik van een oud echtpaartje die té triest voor woorden is. De man heeft een fragiel lijfje en wiebelt op zijn benen. Er staat nauwelijks iets in het huisje en beide oudjes zijn ziek en er is geen of weinig eten. Een piepklein potkacheltje moet het huisje verwarmen tijdens de barre winter die voor de deur staat.

Zijn vrouw is nog maar de helft van wat zij was in april 2012. Zonder tanden in haar mond probeert zij ons te bedanken voor de voedselbonnen en de voedseldoos.

"God zal jullie belonen", horen wij haar zeggen.

Op het fornuisje, annex kacheltje staat een potje eten van een paar dagen oud te pruttelen en het ruikt niet lekker.

Hopelijk is de inhoud van het pruttelende potje nog niet bedorven!

Foto 16: Een bed moet lang mee, maar van deze matras zijn alleen de veren over.

Een verdrietig bericht is dat Erzsebeth drie weken geleden een baby heeft gekregen. De baby is prematuur geboren en verschrikkelijk klein. Erzsebeth zelf ligt ook nog in het ziekenhuis met ernstige klachten.

Over Erzsebeth is in de voorgaande verslagen regelmatig geschreven. Zij is het meisje uit een gezin met drie zwakzinnige broers en ouders die niet en neef zijn. Met de seksualiteit wordt het daar niet zo nauw genomen en is het ook onbekend wie de vader is.

Sandor, een geestelijk gehandicapte jongeman, is blij dat hij visite krijgt en kletst honderd uit. Wat hij met de enveloppe met de voedselbonnen moet doen is niet helemaal duidelijk en wij roepen zijn moeder erbij die ons bedankt voor de voedselbonnen en gelukkig goed voor Sandor zorgt.

Ook Kinga, het 22 jarige meisje met leukemie, komt heel moeilijk lopend maar lachend naar ons toe. Voor haar hebben wij heel brede schoenen in maat 36 meegenomen. Kinga heeft steunzolen via SOS gekregen, maar heeft daar wel bredere schoenen dan normaal voor nodig. Het gaat niet écht goed met haar, de medicijnen slaan niet altijd even goed aan en dat is goed te zien. Binnenkort moet zij weer voor controle en bijstelling van de medicatie naar het ziekenhuis in Tirgu Mures. Wij wensen haar het allerbeste.

Foto 17: Ook voor deze ouderen wordt de winter een moeilijke periode.

Bij Maria, die met haar 2 kinderen aan het begin van de Iliesi woont, gaat het gelukkig wat beter. In 2010 is haar man aan een leverziekte overleden en waren zij aan de goden overgeleverd. Door ondersteuning van SOS kunnen de kinderen naar school en kan de moeder op pad voor werk in de directe omgeving.

Melinda en Attila krijgen hulp in de vorm van babykleding, huisraad, dekens, kleding en schoenen. In het huisje staat werkelijk niets meer dan een klein tafeltje, twee kapotte stoelen en een soort slaapbank. Pannen en serviesgoed zijn er nauwelijks en ook hier is voedsel hard nodig.

Ecatarina begon al te huilen toen zij ons aan zag komen. Zij kan nog nauwelijks lopen maar moet wel haar doodzieke man verzorgen. Met grote schaamte vroeg zij of wij haar kunnen helpen met het betalen van de dure medicijnen. Voor haar en haar man zijn de kosten van de duurste en belangrijkste medicijnen 44 lei (€ 10,-) per maand. Wellicht kunnen wij Ecatarina ook helpen met de toekomstige medicijnbonnen.

Hartstikke blij is zij met de voedseldoos, de loopkrukken en de voedselbonnen.

De burens zullen in de komende dagen voor hen de voedselbonnen verzilveren.

Hajnal en haar kinderen in de leeftijd van 26, 19 en 9 jaar konden tot november 2011 geen van alle lezen of schrijven. Het jongste meisje gaat nu gelukkig naar school en voor de oudere kinderen proberen wij via de naschoolse opvang onderwijs te verzorgen in de avonduren. De vader van de kinderen is enkele jaren geleden overleden. Wij zijn niet binnen in het huisje geweest, de vlooiën springen daar namelijk in het rond.

Mihail was zó ontzettend blij dat hij ons weer zag. Tijdens het zomerbezoek in augustus van dit jaar hebben wij hem kleding in de juiste maat gebracht. Mihail is namelijk maar 1.50 meter lang en liep al jaren in de zelfde kleding. Jozé heeft samen met een kledingbedrijf uit Heerenveen gezorgd voor kleding die Mihail precies past. Van een van onze Roemeense contacten hoorden wij dat hij een week na ons bezoek in augustus trots in het dorp rond liep met zijn nieuwe kleding. Iedereen mocht zien hoe mooi hij er uit zag. Geweldig !!

Na alle misère op de Iliesi zien wij ook dat het bij de gezinnen die al langere tijd ondersteuning krijgen van SOS, het stukken beter gaat.

Na verloop van tijd is het de bedoeling dat de gezinnen waar het nu beter mee gaat, in te zetten om hen mee te laten helpen andere arme gezinnen ook een betere toekomst te geven.

Als dank kregen wij veel appels, peren en walnoten van de mensen op de Iliesi. De eikels die in overvloed uit de bomen vallen, gaan naar de schapen en de varkens.

In alle tuinen achter de hutjes en huizen liggen honden aan een ketting. Deze honden zijn bedoeld om de beren weg te houden die anders de gewassen op vreten en de bijenkasten leeg vreten.

De honden liggen jarenlang buiten op de zelfde plek, aan een veel te korte lijn. Ook in de koude winter blijven zij buiten met als enige bescherming een kaal houten hokje. Als zij de winter niet overleven, gaat het leven gewoon door en komt er een nieuwe hond.

Het is heel zielig en natuurlijk gaat onze zorg uit naar de mensen en kinderen, maar het houdt ons wel bezig.

Het is al bijna donker als wij het laatste bezoek afronden. Snel terug naar ons logeeraadres om een hapje te eten en misschien kunnen wij deze keer wat vroeger naar bed gaan.

Foto 18: Mihail is altijd opgewekt en aan het werk met het maken van houten wagens.

Woensdagmorgen gaan wij op pad naar het veel hoger gelegen gedeelte van Sarateni. Door de regen is er veel blubber en ook nu glijden wij heen en weer over de door vette klei bedekte weggetjes. Onze bus blijft halverwege het pad staan om te voorkomen dat wij vast komen te staan in de blubber.

Lopend komen wij aan bij het gezin van Istvan.

Istvan en Iren hebben drie kleine kindertjes en wonen sinds kort in een nieuw houten, maar piepklein huisje. Er is geen water of elektriciteit.

Foto 19: Met onze Bergschenhoek bus nemen wij geen risico om vast te komen staan in de blubber.

Wij treffen de kindertjes van 4jaar, 3jaar en 6 maanden alleen aan in het huisje. Bij navraag bij de burens bleek dat de ouders in het bos aan het werk zijn. Het is normaal in Sarateni dat de

Foto 20: Zeker 20 vliegen zitten op en rond het gezicht van de slapende baby Zsolti.

kindjes gewoon alleen gelaten worden, het is immers lastig om de kinderen zoet te houden terwijl er gewerkt moet worden in de bossen. Het zou ook te gevaarlijk zijn. Baby Zsolti Istvan ligt op de vieze bedbank met wel 20 vliegen op zijn gezichtje, het stinkt er naar poep en pies en op de gezichtjes van de twee kleine meisjes zie je gewoon

al de verantwoordelijkheid voor elkaar. Het is triest om te

zien dat kinderen op deze manier groot moeten worden. Op het dak van het schuurtje zien wij gebruikte pampers die liggen te drogen. Na het drogen kunnen die weer gebruikt worden. Gelukkig hebben Hans en Loes, het pakketgezin voor deze familie, genoeg pampers en kleertjes meegegeven om de winterperiode door te komen.

Iets lager woont de familie van Peter junior, een jongetje van 12 jaar. Hij woont met zijn opa en oma en soms zijn vader in een miserabel, rot en beschimmelde hut. Het huisje is zó slecht dat er

Foto 21: Het huis van Peter's familie, dat slechts één bruikbare kamer heeft.

maar één kamer bewoond kan worden en daar slaapt, kookt en woont de hele familie. Het is er vies en er staat werkelijk niets in wat heel is of niet geroest. Het is een trieste aanblik.

Oma blijkt naar het dorp te zijn voor een bezoek aan de dokter.

Vader Peter is thuis en ontvangt ons gelaten. Het lijkt ook een uitzichtloze situatie voor hem. Vader Peter probeert steeds werk te vinden als hij geen schapen kan hoeden voor de mensen beneden uit het

dorp. Het vinden van werk in Sarateni en Sovata is voor de meeste mensen een drama, zeker als je Hongaar bent of zigeuner.

Van Inge en Erik, het pakketgezin in Nederland, hebben wij dozen met voedsel, warme kleding, schoenen, dekens en leuke dingen voor Peter junior. Eerder in de week kwamen wij Peter junior tegen in het dorp toen hij uit school kwam en de lange weg naar huis moest lopen. Voor hem hadden wij een stoere jongens halsketting met een haaiantand eraan. Hij was er verschrikkelijk blij mee en deed de ketting direct om. Leuk.

Foto 22: Dit is een deel van de woon-, kook- eet- en slaapkamer.

Een paar huizen verder woont Ezsther met haar 17 jarige zoon. Ezsther had ons in augustus gevraagd om voedsel. Een aantal jaren geleden is haar man overleden en is het voor haar moeilijk het hoofd boven water te houden. Wij brengen haar een voedseldoos en een doos met warme winterschoenen en dekens.

Terwijl wij naar beneden rijden, komen wij de Oma van Peter junior tegen, die op de terugweg was van de dokter naar huis. Zij vroeg ons of wij misschien mee wilden gaan naar een gezin dat héél erg arm zou zijn. Zelf is zij heel arm en wij vroegen ons af hoe arm, arm dan kan zijn als zij ons zelf bij een "arm" gezin wil brengen.

Wij laten haar in de bus stappen en zij brengt ons een stukje verder in de wijk Sarateni.

Het blijkt een echtpaar te zijn met twee volwassen werkloze kinderen. De zoon is geestelijk gehandicapt en zij moeten met z'n vieren leven van 350 lei (= € 87,-) per maand. De geestelijk gehandicapte zoon kon nog wel eens werk krijgen in de koolfabriek maar is niet snel genoeg met werken en dus is hij naar huis gestuurd. Voedsel is voor dit gezin heel hard nodig en wij geven hen twee voedseldozen.

Foto 23: Peter's oma spreekt ons aan.

Foto 24: Moeder Margit.

Moeder Margit heeft tranen in haar ogen en bedankt ons uit de grond van haar hart voor het voedsel.

Bij thuiskomst zullen wij kijken of er voor hen de komende winterperiode voedselbonnen gegeven kunnen worden.

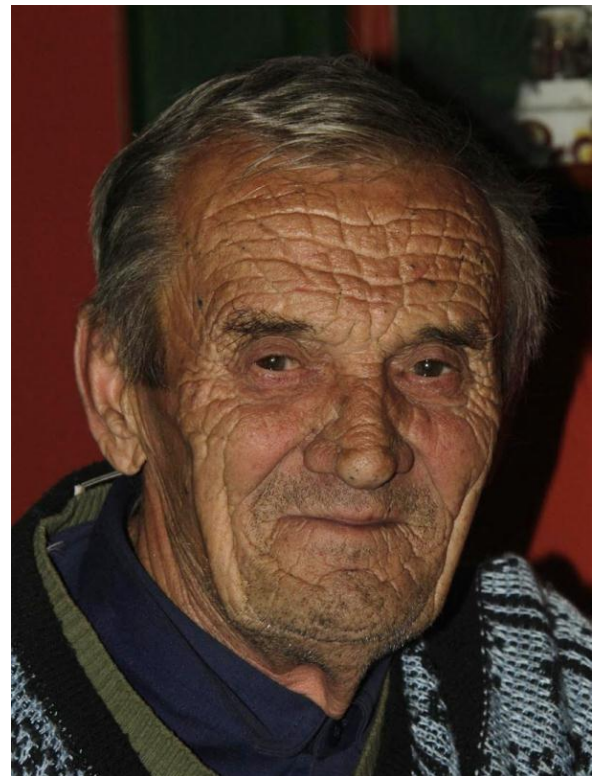

Foto 25: Dit getekende gezicht zegt genoeg

Tussen de bedrijven door brengen wij een snel bezoek aan de school op de Sarateni. Coby, Marry en Joke waren daar al eerder in de week geweest om de dozen met schoolmaterialen af te geven, de toilettassen te controleren en om te vragen hoe het hygiëneproject verloopt op deze school. Ildiko, de directeur van de school, vertelde dat er te weinig wastafels zijn om iedereen op school praktisch les te geven in de persoonlijke hygiëne. De kinderen mochten daarom de toilettassen mee naar huis nemen en 1x per week krijgen de kinderen les in de persoonlijke verzorging op school. Op deze manier werkt het project natuurlijk ook goed.

Na dit bezoek gaan wij, op nadrukkelijk verzoek van de burgemeester, naar het gezin van Zita.

Foto 26: Zes van de zeven kinderen van Zita en Ionel

Het gezin van Zita woont wat hoger in het gebied van Sarateni en ook hier ligt de vette klei overal op de bruggetjes en paden. De bus kan niet op dit stuk komen en wij gaan te voet naar het huisje.

Het huisje blijkt te bestaan uit slechts één kamer waar Zita met haar man Ionel en 7 kinderen wonen. Tijdens het registeren van alle persoonsgegevens zoals CNP nummers en de schoen- en kledingmaten van iedereen, merken wij dat de kinderen stil en met grote ogen zitten te wachten op wat er gaat gebeuren. Intussen komt ook Oma, de moeder van Zita naar binnen en begint ons met een huilend gezicht te bedanken voor onze komst. Hulp is hier heel erg hard nodig zegt zij en dat is ook duidelijk te zien.

Er staan in het huisje 2 fauteuils en iedere stoel moet als slaappleats dienen voor twee kinderen. De 3 andere kinderen én de ouders slapen op een soort bedbank en op de grond van aarde. Er staat een kachel annex kooktoestel in de kamer waar een klein beetje hout bij ligt. Een kleine tafel en een klein hangkastje zijn de rest van het meubilair.

Het schamele beddengoed ligt keurig opgestapeld op de kleine eettafel. Zita opent het

Foto 27: Het netjes opgestapelde beddengoed voor 9 personen.

hangkastje en daarin ligt alleen een klein beetje suiker in een zakje en slechts 3 sneetjes brood. Dit is het eten voor de rest van de dag voor 9 mensen !!!

Dat moment was voor ons heel erg moeilijk en wij moesten even een brok in de keel wegslikken.

Als huisdier voor de kinderen was er een klein duifje. Zita vertelde dat zij de kinderen altijd leert dat als je zelf één hapje eten neemt er ook een klein stukje voor de dieren over moet blijven. Op dat moment voelde ik de waterlanders al opborrelen en kreeg het even héél moeilijk.

Ionel (38 jaar) was altijd een gezonde en hardwerkende man. Sinds kort heeft hij een ernstige leverziekte waardoor hij steeds flauw valt en eigenlijk niet kan werken. Geld voor de dokter is er absoluut niet en hij blijft hopen dat er werk voor hem komt. Voor Ionel zorgen wij dat hij naar de dokter kan en zullen voor hem de nodige medicijnen betalen, zodat hij zich beter voelt en wellicht weer kan werken.

Foto 28: Achterkant van het huisje is van houten takken die afgesmeert zijn met klei.

Bij het naar buiten gaan bekijken wij de zij- en achterkant van het huisje. Dat was ook een schok. Beide buitenkanten zijn aangesmeerd met klei en wij weten, dat als het gaat regenen, de klei er gewoon af valt en de regen naar binnen komt. Je realiseert je op zo'n moment ook dat het weer nu redelijk is, maar dat straks de koude winter er aan komt!!

Wij lopen met een aantal kinderen en oma terug naar beneden naar de bus, om de gezinsdozen op te halen. Gelukkig hadden wij wat extra voedseldozen meegenomen en die komen nu wel erg goed van pas. Oma vraagt mij of er voor haar misschien ook iets van eten bij is. Ik vertel haar dat daar natuurlijk ook iets voor haar bij zit en zij dat straks kan krijgen bij het openmaken van de dozen. "Gelukkig." zegt zij "Ik zou mij anders schamen als ik ervan zou eten, terwijl het niet voor mij zou zijn, de kinderen gaan natuurlijk voor alles."

Eind november gaan wij terug naar Sovata om deze familie en een paar andere gezinnen voedselbonnen en warme schoenen en kleding te brengen. Het is gewoon heel hard nodig.

Behoorlijk van slag stappen wij in de bus en praten met elkaar nog even na over deze familie en wat wij op korte termijn nog voor hen kunnen doen. De situatie is zó schrijnend dat alle vrijwilligers spontaan een donatie toezeggen voor betere huisvesting en voedsel voor dit gezin. Dat is wel heel hartverwarmend en geeft voor iedereen een goed en fijn gevoel.

Nog snel even langs de opslag om de gezinsdozen voor de volgende en laatste dag op te pikken. 's Avonds tijdens het eten komen de teams bij elkaar en nemen wij de dag met elkaar door. Coby, Marry en Joke hebben het ook best moeilijk gehad tijdens de bezoeken aan nieuwe gezinnen. Zij zijn op bezoek geweest in Sarateni bij Agnes waar op 18 april een meisje is geboren. Het piepkleine 3 maanden oude baby'tje, Erszebeth, is al 3x geopereerd aan het hartje. In het hoofdje is een drain geplaatst en de ouders hopen dat het goed zal aflopen met hun kleine meisje. De kosten voor het ziekenhuis en de medicatie worden gedeeltelijk betaald door de gemeente Sarateni en de rest probeert de man met dag en nacht keihard werken bij elkaar te krijgen. Ook voor dit gezin zouden medicijnbonnen goed van pas komen.

Foto 29: Irma en echtgenoot/verzorgster Dionisie.

Een ander gezin dat bezocht werd is een ouder echtpaar waar de 75-jarige Irma 7 jaar geleden een hersenbloeding heeft gehad en half verlamd is. Haar 80-jarige echtgenoot Dionisie probeert samen met zoon Denes de vrouw te verzorgen. Het is een drama en heel verdrietig, er is geen incontinentiemateriaal, geen medische hulpmiddelen en een bed dat vreselijk vies is geworden in de loop der tijd.

Eigenlijk zou daar een hoog-laag bed moeten komen, maar gaat dat lukken?

Irma heeft ook al 7 jaar lang geen buitenlucht meer gezien of geroken en wacht gelaten haar tijd af. Omdat wij dit adres gekregen hebben van de Gemeente Sarateni en wisten dat zij incontinentiemateriaal nodig had, konden wij dat gelukkig geven. Irma kan nu in ieder geval met haar doorgelegen lijf op een schoon stukje bed liggen. Jammer dat wij pas in april 2013 weer schoon beddengoed mee kunnen nemen.

Natuurlijk wordt ook nog even de planning doorgenomen voor donderdag en allemaal gaan wij met onze eigen gedachten naar bed.

Donderdagmorgen vroeg komen wij slecht uitgerust uit bed, veel van ons hebben gedroomd over de gezinnen die bezocht zijn en dringend hulp nodig hebben.

Wij besluiten op de terugweg in de bus met elkaar de situaties nog eens door te nemen en dan kunnen er plannen gemaakt worden voor directe hulp, voor november 2012 en voor april 2013.

Als eerste vandaag gaan wij naar de Primaverii, een gebied waar wij in april van dit jaar voor het eerst geweest zijn.

Op het hoger gelegen deel van de Primaverii wonen alleen Hongaars sprekende zigeuners, die weinig uitzicht hebben op werk of enige hulp van buitenaf. De huisjes zijn in een zeer erbarmelijke staat en staan werkelijk op instorten.

Wij vragen ons af hoe lang die huisjes daar nog blijven staan. Toen wij het terrein op reden zagen wij Mathe, de man van het achterste huisje, huizenhoog springen van blijdschap en zwaaien met zijn armen.

In april troffen wij daar 5 gezinnen aan met een heel stel kinderen. Nu zijn het 9 gezinnen.

Foto 30: Voorzijde huisje Terezia en Mathe

Voor een van de huisjes hebben wij een groot zeil meegenomen omdat bij regen het binnen nét zo hard regent als buiten.

Het gezin van Terezia en Mathe is er hartstikke blij mee.

Voor de gezinnen die wij sinds april kennen zijn er ook dekens, warme kleding, laarzen en schoenen.

De nieuwe gezinnen moeten wachten tot april volgend jaar en wellicht kunnen zij tot die tijd delen in de spullen die de anderen gekregen hebben.

Dit soort zigeuners helpt elkaar wel, vangt elkaars kinderen op en leeft hoofdzakelijk van bedelen.

Sommigen krijgen nog wel eens een klus om in het bos te helpen met het omzagen van bomen. Op één van die werkdagen in het bos heeft Zoltan, een jonge knul van 18 jaar, zijn hand afgezaagd met een elektrische zaag.

Het jong zit hulpeloos voor zich uit te kijken en weet dat de toekomst er voor hem heel somber uit ziet.

Foto 31: Zijkant van het huisje....

Foto 32: ...en zo ziet het er van binnen uit.

De mensen hebben vooral honger en zijn natuurlijk heel blij met de voedseldozen én de voedselbonnen die wij meegebracht hebben. We worden aan alle kanten gekust en geknuffeld en ook deze mensen weten dat zij er niet alleen voor staan en dat wij alle hulp zullen geven die mogelijk is.

Nu met een sneltrein vaart de gezinsdozen ophalen uit de opslag om naar de Trandafirilor te gaan. De Trandafirilor ligt vlak bij het beroemde en bekende Berenmeer waar in de zomer veel Hongaarse en Bulgaarse toeristen graag vertoeven.

Onbegrijpelijk dat deze woningen zó dicht bij het toeristische gedeelte staan en de Gemeente niets doet om het deze mensen wat aangener te maken.

Foto 33: Mathe met dochter, zoon en vrouw Terezia

In het aprilverslag van 2012 schreven wij al over het flatgebouw aan de Trandafirilor dat bijna op instorten staat en waarvan het toiletgedeelte aan de achterzijde is ingestort.

Foto 34: Het oogt als een idyllisch plaatje, maar kijk niet te dichtbij en zeker niet aan de

Foto 35: achterzijde van het gebouw.

Het is een droevige aanblik en voor de mensen die geen geld hebben om zelf iets in hun huis aan toiletvoorziening te regelen, betekent het dat zij hun behoeften dus in de achtertuin moeten doen.

Rozalia, die beneden op de begane grond woont, gebruikt een ijzeren bakje om haar behoeften in te doen en brengt dat vervolgens naar buiten en leegt het in de achtertuin. De mensen die hier wonen zijn al aardig op leeftijd en sommigen zelfs invalide.

Anna, een van de bewoonsters op de 1ste verdieping, kan nog nét, met gevaar voor eigen leven, een stukje van het toilet gebruiken, ook al ziet de hele buurt haar zitten.

Dit is écht een onhoudbare situatie.

Gelukkig hebben sommige bewoners wel water en elektriciteit, maar ook dat is alléén voor de mensen die het kunnen betalen. Als je niet kunt betalen, word je gewoon afgesloten!!

Voordat wij de koffers in kunnen pakken voor de terugreis moeten wij nog even langs bij Adel van de Sociale Dienst van Sarateni om de afgetekende lijst van de uitgegeven voedselbonnen op te halen en de wijzigingen nog even door te nemen.

Twee vrouwen staan op de stoep voor het Gemeentehuis en zeggen geen voedselbonnen te hebben gekregen en wij gaan kijken wat daarvan de oorzaak is.

Op een lijst die al eerder per e-mail naar Adel was verzonden, had Adel aangegeven dat deze mensen verhuisd zijn naar een andere stad. Dat is ook zo, maar deze dames dachten kennelijk, als wij in oktober in de buurt zijn, dan krijgen wij de voedselbonnen alsnog.

Maar zo werkt het niet bij SOS. Iedere ontvanger van hulp en voedselbonnen moet gewoon het hele jaar in een wijk van Sovata of Sarateni woonachtig zijn, anders verliezen deze mensen de hulp van SOS.

Het is nog een heel gedoe om het de dames uit te leggen en pas na een dik half uur verdwijnen zij al mopperend uit het Gemeentehuis.

Alleen daarom al zijn wij blij met de hulp van Adel.

Terugkijkend op deze 4 dagen vinden wij het ongelooflijk dat toch weer alle 650 bananendozen, voedseldozen én voedselbonnen persoonlijk bij de gezinnen zijn gebracht en wij laten een lege opslag in Sovata achter.

Over het algemeen is honger het grootste probleem. De reden daarvan ligt hoofdzakelijk in het feit dat er weinig of geen werk beschikbaar is in een groot agrarisch gebied.

Door de lange, zeer droge zomerperiode zijn de oogsten van mais en kolen verdord, zijn aardappelen en het fruit veel kleiner en dit is zorgwekkend.

Door de verminderde opbrengsten van het land zullen de prijzen in de winkels nog hoger worden en dat zorgt voor meer voedselgebrek bij de armste mensen.

Na het lezen van dit verslag zult u zich misschien afvragen of wij kunnen zien dat het beter gaat met de mensen in Sovata. Ons antwoord is **JA**, voor de gezinnen die al wat langere tijd ondersteuning krijgen is het goed te merken dat er weer vooruitzichten zijn.

Van deze gezinnen gaan de kinderen naar school en krijgen goed onderwijs.

Ook de aangelegde groentetuinen, het geven van kippen, een paard, een koe, een paardenwagen, gereedschappen, het opzetten van een tweedehands kledingwinkeltje, het motiveren van zelf dingen maken en verkopen en het geven van naaimachines laten een goed resultaat zien bij deze gezinnen.

Wij zijn ook van mening dat deze gezinnen uiteindelijk de andere arme gezinnen moeten gaan helpen aan een betere toekomst.

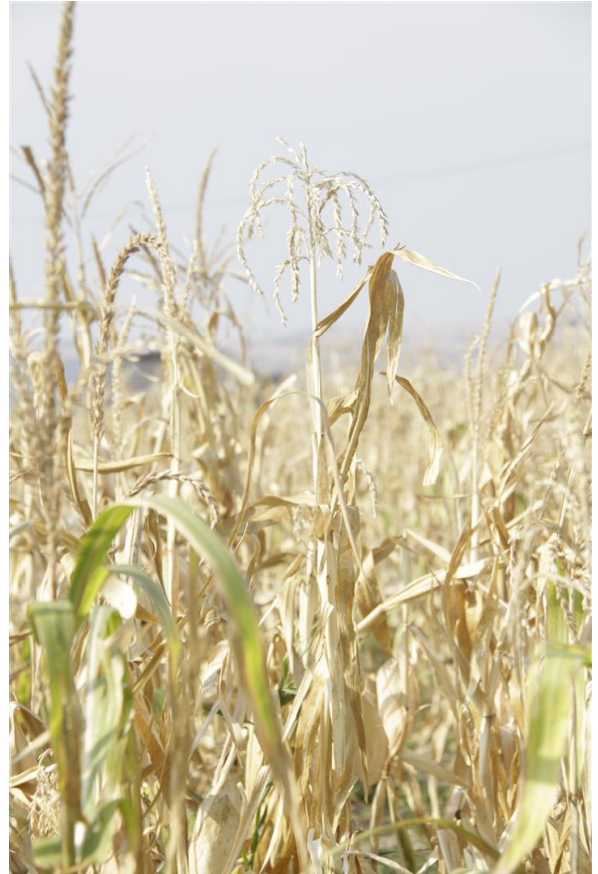

Foto 36: de mais is ver onder de maat

Foto 37: Aardappels zijn veel te klein

SOS blijft de onderlaag van de gemeenschap in Sovata en Sarateni opzoeken om deze mensen een kans op een betere toekomst te geven.

Daar hebben wij u ook voor nodig met alles wat u kunt doen of geven. Samen doen en delen, daar komen wij het verst mee en kunnen wij samen veel mensen gelukkig maken.

Onze grote dank gaat uit naar alle sponsors, particulier en bedrijven.

Door uw bijdrage in welke vorm dan ook, heeft u er voor gezorgd dat veel arme mensen de winterperiode door kunnen komen zonder honger en met warme kleding en schoeisel.

Alle vrijwilligers willen wij graag heel hartelijk bedanken voor alle hulp bij de verzamelpunten van zakken, dozen en kleding, bij het verwerken in de opslag en voor de inzet tijdens de werkweken in Sovata.

Foto 38: De vrijwilligers van deze reis van links naar rechts:

Lia, Danny, Yvonne, Piet, Margriet, Cees, Marry, Coby, Janny en Joke.

Praktische tips voor hulpverlening

Bedrijven, instellingen, stichtingen en velen van u vragen ons:

"Wat kunnen wij naast een financiële steun en kleding donaties nog meer doen voor bijvoorbeeld de school- en crèche projecten van SOS?"

Naar aanleiding van deze vraag hebben wij een wensenlijst samengesteld met artikelen die voor de scholen én crèches en gezinsondersteuning heel erg belangrijk zijn. Het kan u wellicht helpen makkelijker een keuze te maken bij wat u nog meer zou kunnen betekenen voor de kinderen van Sovata en Sarateni in Roemenië.

WENSENLIJST

VOOR DE LAGERE SCHOLEN EN CRÈCHES

Schriften en blocnotes	Vouwblaadjes (gekleurd) A4 en A5
Ballpoints (bijvoorbeeld met reclamenaam)	Tekenpapier
Potloden en puntenslijpers	Scharen voor groot en klein
Knutselmaterialen	Plakstiften en potten plaksel
Kleurboekjes	Stickertjes
Kleurpotloden en stiften	Grote kralen om te rijgen en draad
Crêpepapier	Waterverf en penselen

VOOR HET HYGIËNEPROJECT de aanvullingen voor de persoonlijke toiletta's:

Tandpasta en tandenborstels	Toiletzeep
Kammen	Nagelborstels
Keukenhanddoekjes (nieuw)	Nagelknippers

VOOR HET PROJECT GEZINSHULP:

Blikken vlees, zakjes droge soep, gedroogde bruine en witte bonen, spliterwten, blikjes tomatenpuree, thee, oplos koffie, oplos chocolademelk, bouillonblokjes, blikjes leverpastei, hand zeep, tandpasta, tandenborstels, handdoeken, theedoeken, warme sokken, waxinelichtjes, paracetamol, zakjes groentezaden

Het Kinderhuis van Broeder Csaba heeft grote behoefte aan: sokken, nodig voor kinderen tussen de 3 en 18 jaar, schoonmaakmiddelen, wasmiddelen, bezems, dweilen, werkdokjes, theedoeken en handdoeken.

Natuurlijk zijn en blijven ook financiële donaties zeer belangrijk. Van de financiële donaties worden bijvoorbeeld in Roemenië zelf voor de lagere scholen werkboekjes en leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal aangeschaft en wordt het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden betaald.

Voor 5 euro kan 1 SOS-voedselbon worden aangeschaft waarmee een gezin in Sovata of Sarateni geholpen wordt in het levensonderhoud.

Wilt u uw hulp aan Stichting Ondersteuning Sovata verder uitbreiden, hebt u nieuwe contacten die wij van informatie kunnen voorzien of die willen sponsoren op welke manier dan ook, laat het ons weten:

Per brief of kaart aan:

S.O.S.

Postbus 282

2990 AG BARENDRECHT

Per email: info@stichtingsovata.nl

Telefonisch: Yvonne Willebrands 06 24 52 19 69

Coby Teuben 06 13 41 71 28

Dan Kleefkens 06 55 78 57 37

Banknummer: ING bank 35.33.795

Actie voor project "Sarateni Rouwcentrum"

In eerdere reisverslagen hebben wij gesproken over de wens van de Gemeente Sarateni om voor de inwoners een rouwcentrum te realiseren.

Sarateni is een agrarisch dorp met bijna 1600 inwoners en heeft een zeer sociaal bewogen gemeente bestuur onder leiding van burgemeester Arpad Madaras en locoburgemeester Csaba Biro.

De gemeente Sarateni is na het faillissement van de lokale houtverwerkende fabriek hoofdzakelijk afhankelijk geworden van de agrarische sector, waardoor de werkeloosheid hoog is. De uitkeringen in Roemenië zijn laag en van korte duur, wat een hoge mate van armoede tot gevolg heeft.

Door de beperkte werkgelegenheid, die vaak ook seizoensgebonden is, zoeken veel mannen werk in andere streken en zelfs in Hongarije, Italië en Duitsland.

Bij overlijden zal de persoon thuis opgebaard moeten worden. De meeste mensen zijn klein behuist en wonen in een 1-kamer of 2-kamer hutje/huisje.

Vanwege de beperkte ruimte is het moeilijk om iemand thuis op te baren en daarbij familie en vrienden te ontvangen.

De huisjes zijn nauwelijks geïsoleerd en in zeer slechte staat. Hierdoor is het zomers erg warm in huis en in de winter wordt er hout gestookt en loopt de temperatuur te hoog op.

Het is daarom vanuit praktisch en hygiënisch oogpunt noodzakelijk om binnen twee dagen tot begraafing over te gaan.

Deze korte periode tussen overlijden en ter aarde bestellen kan tot trieste situaties leiden. Een vader die niet op tijd bij de begrafenis van zijn kind of vrouw kan zijn door het te laat ontvangen van het bericht of door een te grote reisafstand.

Het gevolg is dat er geen passend afscheid nemen mogelijk is en geen laatste eer bewezen kan worden en dat is heel verdrietig. In deze cultuur is de familieband en de laatste eer bewijzen zéér belangrijk.

De gemeente Sarateni heeft in de bestaande gebouwen geen mogelijkheden om een rouwcentrum in te richten. Aangezien het rouwcentrum een uniek gebouw moet zijn voor een belangrijke ceremonie: "op een gepaste manier afscheid nemen", is nieuwbouw de beste oplossing.

De keuze van de bouwlocatie is zeer passend, namelijk tegenover de begraafplaats en met een mooi uitzicht over het lager gelegen dorp, de vallei en de kerk.

De locatie voelt ook goed aan.

Twee jaar geleden is door de burgemeester het plan van het rouwcentrum al aan SOS voorgelegd met het verzoek of SOS steun zou kunnen verlenen, om het project te realiseren. Het verzoek is gedaan, omdat de gemeente Sarateni onvoldoende geld ter beschikking heeft.

Aanvankelijk hadden wij als bestuur grote problemen om onze steun aan dit project te verlenen. Immers zo'n mooi en prominent gebouw zou in schril contrast staan met de huidige woon- en leefsituaties. Anderzijds realiseerden wij ons ook dat dit project werkgelegenheid zou bieden, dat de meest arme mensen dan in staat zouden zijn om samen met familie en vrienden afscheid te nemen van hun geliefde en dat het voor de bevolking een stimulans zou kunnen zijn voor een betere toekomst.

Daarom heeft SOS aangegeven dat zij dit project graag steunt, maar dat het niet ten koste mag gaan van de ondersteuning en hulp aan alle mensen die hulp hard nodig hebben.

In april van dit jaar heeft de Gemeente Sarateni de grond, waarop het rouwcentrum gerealiseerd moet worden, officieel in eigendom gekregen. Vervolgens is het project in een stroomversnelling gekomen. Op 24 mei is men gestart met de bouw die in 6 maanden af moet zijn. Financieel is men nog niet helemaal rond, maar daar wordt nog hard aan gewerkt. De begroting voor de bouw komt uit op 68.800 euro.

Wij richten onze inzameling op een rond bedrag van 50.000 euro.

Tussen de vraag voor ondersteuning van twee jaar geleden van de Gemeente Sarateni en nu hebben wij niet stil gezeten. Bij bedrijven en instellingen zijn presentaties gehouden om geld in te zamelen voor dit mooie project. Deze acties hebben tot op heden het fantastische bedrag van € 33.637,- opgeleverd.

Voor het resterende bedrag van € 16.373,- willen wij ook uw hulp inroepen.

Helpt u mee en steunt ook u de bouw van het Rouwcentrum voor Sarateni ?

Verheugend nieuws is wel dat de werkzaamheden voortvarend verlopen en dat het Rouwcentrum op 25 november 2012 officieel geopend zal worden.

Wij, Stichting Ondersteuning Sovata, zullen met 6 vertegenwoordigers aanwezig zijn bij de officiële opening. Natuurlijk worden er tijdens de opening foto's en film gemaakt, om deze heuglijke gebeurtenis vast te leggen.

Uw donatie zien wij graag tegemoet op:

ING bank rekeningnummer 35 33 795

ten name van Stichting Ondersteuning Sovata
o.v.v. Rouwcentrum

